

Баширова Гюнай

*аспірант кафедри аудиту та підприємницької діяльності
Національної академії статистики, обліку та аудиту*

Баширова Гюнай

*аспірант кафедры аудита и предпринимательской деятельности
Национальной академии статистики, учета и аудита*

Bashirova Gunay

*Graduate of the Department of Audit and Entrepreneurship of the
National Academy of Statistics, Accounting and Audit*

DOI: 10.25313/2520-2294-2019-3-4819

ОСОБЛИВОСТІ НОРМАТИВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК В УКРАЇНІ ТА АЗЕЙБАРДЖАНІ

ОСОБЕННОСТИ НОРМАТИВНОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА НАЛОГА НА ПРИБЫЛЬ В УКРАИНЕ И АЗЕРБАЙДЖАНЕ

PARTICULARITY OF NORMATIVE REGULATION OF THE ACCOUNTING OF INCOME TAXATION IN UKRAINE AND AZERBAIJAN

Анотація. Розвиток міждисциплінарних зв'язків, впровадження європейського досвіду в сфері регулювання бухгалтерського обліку, формування цілісного уявлення про міжнародні вимоги щодо формування показників фінансової звітності забезпечується завдяки використанню методу компаративного аналізу. Реформування нормативної бази бухгалтерського обліку в напрямі пріоритету впровадження міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, зумовлює актуальність дослідження зарубіжного досвіду щодо даного питання. Метою статті є аналіз проблемних питань, проведення порівняльного аналізу та розробка пропозицій з удосконалення нормативного регулювання бухгалтерського обліку податку на прибуток підприємства в Україні та Азербайджані.

В статті проведено компаративний аналіз нормативного регулювання бухгалтерського обліку податку на прибуток в Україні та Азербайджані, що дозволило обґрунтувати основні недоліки законодавчої бази в цій сфері. В ході дослідження науково обґрунтовано доцільність виокремлення рівнів регулювання бухгалтерського обліку податку на прибуток: міжнародного, національного, рівень підприємства.

Детальне вивчення спільних та відмінних ознак регулювання бухгалтерського обліку податку на прибуток в Україні та Азербайджані, дослідження досвіду впровадження міжнародних стандартів бухгалтерського обліку в Азербайджані дозволило обґрунтувати пропозиції з удосконалення нормативного забезпечення облікового відображення податку на прибуток в Україні. Використання запропонованого нормативного документу сприятиме встановленню єдиних вимог до формування інформації в системі бухгалтерського обліку та фінансової звітності щодо податку на прибуток. На основі проведених досліджень визначена авторська позиція стосовно переліку елементів облікової політики та розкриття інформації у фінансовій звітності в частині бухгалтерського обліку податку на прибуток.

Ключові слова: євроінтеграція, міжнародний досвід, міжнародні стандарти бухгалтерського обліку, податок на прибуток, фінансова звітність.

Аннотация. Развитие междисциплинарных связей, внедрение европейского опыта в сфере регулирования бухгалтерского учета, формирование целостного представления о международных требованиях формирования показателей

финансовой отчетности обеспечивается благодаря использованию метода сравнительного анализа. Реформирование нормативной базы бухгалтерского учета в направлении приоритета внедрения международных стандартов бухгалтерского учета, обуславливает актуальность исследования зарубежного опыта в части данного вопроса. Целью статьи является анализ проблемных вопросов, проведения сравнительного анализа и разработка предложений по совершенствованию нормативного регулирования бухгалтерского учета налога на прибыль предприятий в Украине и Азербайджане.

В статье проведен компаративный анализ нормативного регулирования бухгалтерского учета налога на прибыль в Украине и Азербайджане, позволивший обосновать основные недостатки законодательной базы в этой сфере. В ходе исследования научно обоснована целесообразность следующих уровней регулирования бухгалтерского учета налога на прибыль: международного, национального, уровень предприятия.

Детальное изучение общих и отличительных признаков регулирования бухгалтерского учета налога на прибыль в Украине и Азербайджане, исследование опыта внедрения международных стандартов бухгалтерского учета в Азербайджане, позволило обосновать предложения по совершенствованию нормативного обеспечения учетного отображения налога на прибыль в Украине. Использование предложенного нормативного документа будет способствовать установлению единых требований к формированию информации в системе бухгалтерского учета и финансовой отчетности по налогу на прибыль. На основе проведенных исследований определена авторская позиция относительно перечня элементов учетной политики и представления информации в финансовой отчетности в части бухгалтерского учета налога на прибыль.

Ключевые слова: евроинтеграция, международный опыт, международные стандарты бухгалтерского учета, налог на прибыль, финансовая отчетность.

Summary. The development of interdisciplinary connections, the introduction of European experience in the sphere of accounting regulation, the formation of a integral view of international requirements for the formation of financial reporting indicators is ensured through the use of the method of comparative analysis. The reform of the regulatory framework of accounting in the direction of the priority of the introduction of international accounting standards necessitates the study of foreign experience on this issue. The purpose of the article is to analyze issues, conduct comparative analysis and develop suggestions for improving the regulatory accounting of income taxation in Ukraine and Azerbaijan.

The article provides a comparative analysis of the normative regulation of accounting for income taxation in Ukraine and Azerbaijan, which allowed substantiating the main shortcomings of the legislative framework. In the course of the research, it is scientifically substantiated the expediency of distinguishing the levels of accounting for income taxation: international, national, enterprise level.

A detailed study of common and distinctive features of the accounting of income taxation in Ukraine and Azerbaijan, the experience of implementing international accounting standards in Azerbaijan has allowed to substantiate the suggestions on improving the normative provision of accounting reflection of the income taxation in Ukraine. The use of the proposed normative document will contribute to the establishment of common requirements for the formation of information in the accounting and financial reporting system for income taxation. Based on conducted studies the article sets out the author's position regarding the list of accounting policies and disclosures in the financial statements in terms of accounting for income tax has been determined.

Key words: eurointegration, international experience, international accounting standards, income taxation, financial reporting.

Постановка проблеми. В умовах поглиблення інтеграційних процесів та реформування економіки, повноцінне функціонування системи бухгалтерського обліку податку на прибуток підприємства повинно забезпечуватися належною нормативно-правовою базою. Трансформація вітчизняного законодавства у відповідності до вимог європейського законодавства, значно актуалізує потребу дослідження міжнародного досвіду в частині формування конкурентоспроможної податкової системи, її прозорості та простоти адміністрування податків, а також встановлення можливих напрямів удосконалення нормативно-правового забезпечення

облікового відображення операцій з нарахування та сплати податку на прибуток.

Проведення компаративного аналізу законодавчого регулювання бухгалтерського обліку податку на прибуток в Україні та Азербайджані, дозволяє визначити шляхи його удосконалення на основі вивчення змісту суспільних зв'язків та відносин оподаткування, особливостей їх правового регулювання. Податок на прибуток на сьогодні виступає не тільки одним із фіскальних джерел наповнення державного бюджету, а й певним регулятором здійснення суспільних та економічних відносин. Разом з тим, наявність правових колізій у системі

регулювання бухгалтерського обліку податку на прибуток, призводить до відсутності адекватної системи інформаційного забезпечення ухвалення ефективних управлінських рішень.

Адаптація міжнародного досвіду, впровадження переваг законодавчого регулювання бухгалтерського обліку податку на прибуток виступають передумовами доопрацювання імперативних норм для забезпечення ефективності та усунення недоліків в системі оподаткування податком на прибуток в Україні. Система бухгалтерського обліку податку на прибуток як в Україні, так і в Азербайджані, є цілісною системою, яка здатна оперативно накопичувати й презентувати інформацію про різні аспекти діяльності підприємства зацікавленим користувачам, та є інформаційним базисом для розрахунку податку на прибуток.

Аналіз останніх досліджень. Особливості нормативного регулювання бухгалтерського обліку податку на прибуток стали об'єктом наукового дослідження вітчизняних та зарубіжних дослідників, зокрема: М. І. Бондаря [9], С. В. Кучер [10], Я. В. Лебедзевич [11], К. О. Маліновської [1], Г. А. Ямборко [12], та інших. Проте проблема формування ефективного нормативно-правового забезпечення діяльності підприємств в умовах євроінтеграційних процесів потребує додаткових досліджень, зокрема, з'ясування теоретичних та практичних аспектів удосконалення законодавчого регулювання бухгалтерського обліку податку на прибуток в Україні та Азербайджанській Республіці на основі вивчення міжнародного досвіду в даній сфері.

Метою статті є аналіз проблемних питань, проведення порівняльного аналізу та розробка пропозицій з удосконалення нормативного регулювання бухгалтерського обліку податку на прибуток підприємства в Україні та Азербайджані.

Викладення основного матеріалу дослідження. Дослідження нормативної бази України та Азербайджану свідчить про поступове її реформування з урахуванням міжнародних вимог. Законодавче регулювання бухгалтерського обліку операцій з нарахування та сплати податку на прибуток в обох країнах проявляється у застосуванні міжнародних та національних правових норм. Система регулювання бухгалтерського обліку податку на прибуток в Україні та Азербайджані може бути представлена у вигляді моделі, яка складається з декількох рівнів (рис. 1).

Система бухгалтерського обліку податку на прибуток підприємства в сучасних умовах не може повноцінно існувати без належної нормативно-правової бази. Неминучий процес євроінтеграції та приведення національних документів до міжнародних вимог, зумовив розширення переліку підприємств, які зобов'язані вести бухгалтерський облік та складати

фінансову звітність згідно з МСФЗ. Гармонізація бухгалтерського обліку базуючись на застосуванні МСФЗ є одним із напрямів формування порівняльності інформації, яка акумулюється системою бухгалтерського обліку та розкривається у фінансовій звітності. Тому міжнародний рівень регулювання бухгалтерського обліку операцій з нарахування та сплати податку на прибуток є тотожним як в Україні, так і в Азербайджані.

Визнання, оцінка, подання та розкриття інформації про податок на прибуток здійснюється у відповідності до вимог МСБО 1 «Подання фінансової звітності» [2] (установлює загальні вимоги щодо розкриття податку на прибуток у фінансовій звітності) та МСБО 12 «Податки на прибуток» (врегулює порядок облікового відображення поточних та відстрочених податків) [3]. МСБО 12 «Податки на прибуток» містить методичні вказівки щодо того, «як повинні обліковуватися поточні та майбутні податкові наслідки щодо: а) майбутнього відшкодування (компенсації) балансової вартості активів (зобов'язань), які визнані в звіті про фінансовий стан суб'єкта господарювання; та б) операцій та інших подій поточного періоду, які визнані у фінансовій звітності суб'єкта господарювання» [3].

Серед науковців та практиків наявна критика норм МСБО 12 «Податки на прибуток», яка полягає в складності застосування вимог зазначеного стандарту, а також в нерелевантності інформації про відстрочені податки для прийняття інвестиційних рішень (відсутній взаємозв'язок з майбутніми грошовими потоками). Зокрема, К. О. Маліновська зазначає, що «все ж таки не досягнуте узгодження між механізмом розрахунку податкових різниць та відображенням їх у фінансовій звітності за МСФЗ 12 «Податки на прибуток» та правилами Податкового кодексу. Тому у законопроекті щодо визначення бази оподаткування податком на прибуток варто було за основу взяти підхід, закладений у МСФЗ. Це дозволило б уникнути неоднозначного трактування поняття «податкова база», методу визначення балансової бази зобов'язань та безпомилково визначити і класифікувати тимчасові різниці» [1, с. 284].

Міжнародний стандарт фінансової звітності для малих та середніх підприємств (МСФЗ для МСП) [4] визначає порядок та етапи бухгалтерського обліку, визнання та оцінка поточного та відстроченого податку, облік тимчасових різниць й розкриття у фінансовій звітності інформації про податок на прибуток для малих та середніх підприємств.

На національному рівні регулювання бухгалтерського обліку операцій з нарахування та сплати податку на прибуток знаходяться Податковий кодекс

України та Податковий кодекс Азербайджанської Республіки, а також закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» й закон Азербайджанської Республіки «Про бухгалтерський облік», національні стандарти бухгалтерського обліку та інші нормативні документи.

Податкові кодекси обох країн встановлюють перелік всіх податків, головні засади їх адміністрування, права та обов'язки платників, порядок проведення податкових перевірок, відповідальність за порушення податкового законодавства. Результати компа-

ративного аналізу засвідчують, що в Податковому кодексі України, на відміну від Азербайджанської Республіки, врегульований порядок нарахування податку на прибуток, який відрізняється коригуванням фінансового результату до оподаткування на податкові різниці. Ставка податку на прибуток в Азербайджанській Республіці є вищою, порівняно з Україною, хоча також диференціюється залежно від видів господарських операцій. Підвищення фіскальної ефективності податку на прибуток як в Україні, так і в Азербайджанській Республіці

Рис. 1. Рівні регулювання бухгалтерського обліку податку на прибуток в Україні та Азербайджані

Джерело: розроблено автором

повинно базуватися на пільговому оподаткуванні виробничих підприємств, сільськогосподарських та підприємств інвестиційно-привабливих галузей (наприклад галузь ІТ-технологій, фармацевтика, агросектор тощо).

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [8] й закон Азербайджанської Республіки «Про бухгалтерський облік» встановлюють правила організації та ведення бухгалтерського обліку, складання і подання фінансової звітності, визначають перелік стандартів бухгалтерського обліку, які є обов'язковими, а також можуть використовуватися за рішенням суб'єкта господарювання. Обрані суб'єктом господарювання стандарти бухгалтерського обліку визначають специфіку й порядок облікового відображення нарахування та сплати податку на прибуток.

Законом Азербайджанської Республіки «Про бухгалтерський облік» [6] встановлені нормативно-правові вимоги щодо застосування різних видів стандартів бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, зокрема: а) МСФЗ для окремих видів підприємств (кредитні організації, страхові компанії, інвестиційні фонди, недержавні соціальні фонди, юридичні особи, цінні папери, яких здійснюють обіг на фондовій біржі, великі підприємства, підприємства суспільного значення); б) Національні стандарти бухгалтерського обліку для комерційних підприємств, які розроблені на основі міжнародних стандартів бухгалтерського обліку; в) Національні стандарти бухгалтерського обліку для бюджетних установ.

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» також встановлює перелік стандартів бухгалтерського обліку, які повинні та можуть застосовувати суб'єкти господарювання для ведення обліку та складання звітності. Зокрема, підприємства, що становлять суспільний інтерес, публічні акціонерні товариства, суб'єкти господарювання, які здійснюють діяльність у видобувних галузях, а також підприємства, які провадять господарську діяльність за видами, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України, складають фінансову звітність та консолідовану фінансову звітність за міжнародними стандартами. Всі інші підприємства можуть застосовувати національні Положення (стандарти) бухгалтерського обліку (далі — П(С)БО), які також розроблені на основі міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. Тому третій рівень регулювання бухгалтерського обліку операцій з нарахування та сплати податку на прибуток формують безпосередньо національні стандарти бухгалтерського обліку. Розроблені в Україні та Азербайджані національні стандарти базуються

на положеннях МСБО, однак крім спільних ознак, мають ряд відмінностей, які суттєво впливають на порівняльність показників фінансової звітності та релевантність інформації (табл. 1).

Порівняльний аналіз спільних та відмінних ознак регулювання бухгалтерського обліку податку на прибуток на рівні національних та міжнародних стандартів бухгалтерського обліку в Україні та Азербайджанській Республіці, засвідчує наявність майже тотожних відмінностей у методичних підходах до відображення активів та відкладених податкових зобов'язань. Наявність розбіжностей щодо методики визначення, порядку розкриття інформації про поточні податкові активи та поточні податкові зобов'язання на рівні національних стандартів бухгалтерського обліку, призводять до неможливості отримання компаративної інформації про розміри відкладеного податку на прибуток суб'єктів господарювання порівняно з підприємствами, які складають фінансову звітність за вимогами МСФЗ.

Вивчення національних стандартів бухгалтерського обліку України та Азербайджанської Республіки свідчить про наявність спрощеного підходу до розрахунку, облікового відображення та розкриття у звітності операцій з податком на прибуток. Разом з тим, активна імплементація вимог МСФЗ та МСФЗ для ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності підприємствами, зумовлює необхідність удосконалення нормативно-методичного базису їх застосування. Удосконалення вітчизняного законодавства стосовно обліку податку на прибуток підприємств відповідно до міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та звітності, з урахуванням сучасних тенденцій функціонування податкової системи в Україні може базуватися на запровадженні міжнародного досвіду Азербайджану.

На першому етапі реформування нормативної бази та впровадження міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності, Міністерством фінансів Азербайджанської Республіки були розроблені та затверджені Коментарі та рекомендації з впровадження національних стандартів бухгалтерського обліку для комерційних підприємств у відповідності до МСБО. Вважаємо, що розробка та затвердження рекомендацій та коментарів щодо впровадження та застосування міжнародних стандартів фінансової звітності на рівні Міністерства фінансів України, сприяла б однозначному розумінні змісту та положень міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та звітності, формувала чітке уявлення про методику формування показників фінансової звітності та розкриття інформації про об'єкти бухгалтерського обліку у фінансовій звітності підприємства.

Розвиток методології та організаційно-методичних засад бухгалтерського обліку податку на прибуток в умовах застосування міжнародних стандартів, забезпечення прозорості показників фінансової звітності повинні базуватися на чіткому розумінні змісту, умов та порядку застосування МСБО 12 «Податки на прибуток». У зв'язку з цим, слід розробити та затвердити Інструкцію з бухгалтерського обліку податку на прибуток відповідно до вимог МСБО та МСФЗ. Зазначений нормативний документ повинен містити:

Таблиця 1

Національні стандарти бухгалтерського обліку з питань облікового відображення податку на прибуток в Україні та Азербайджанській Республіці

Національні стандарти бухгалтерського обліку	Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку	Відмінні ознаки регулювання між національними та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку
Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку України		
П(С)БО 17 «Податок на прибуток»	МСБО 12 «Податки на прибуток»	1. Відповідно до п. 53 МСБО 12 визначає, що відстрочені податкові активи та зобов'язання не слід дисконтувати. В положеннях П(С)БО 17 питання дисконтування відсутні
		2. В П(С)БО 17 відсутні приклади тимчасових різниць, які оподатковуються або підлягають вирахуванню під час визначення облікового податку на прибуток на відміну від МСБО 12
		3. В П(С)БО 17 не врегульовано механізм визнання податкових різниць при здійсненні нестандартних операцій (гудвіл, переоцінка інвестиційної нерухомості)
		4. Відповідно до п. 61А-63 МСБО 12 поточні та відстрочені податки, які відносяться до статей, що визнаються в тому самому або в іншому періоді: а) в іншому сукупному прибутку, слід визнавати в іншому сукупному прибутку; б) безпосередньо у власному капіталі, слід визнавати безпосередньо у власному капіталі. У П(С)БО 17 поточний податок на прибуток і відстрочений податок на прибуток визнаються змінами власного капіталу, якщо податки виникають з операцій, відображених на рахунках власного капіталу. Відсутнє положення про визнання поточних та відстрочених податків у складі іншого сукупного доходу
Національні стандарти бухгалтерського обліку Азербайджанської Республіки		
НСБО 3 «Поточний податок на прибуток»	МСБО 12 «Податки на прибуток»	1. НСБО 3 врегульовує норми ведення бухгалтерського обліку лише поточного податку на прибуток
		2. Національний стандарт містить додаткові визначення (постійні тимчасові різниці, інвестиційний податковий кредит), які відсутні в МСБО 12
		3. НСБО 3 містить додаткові положення в частині розкриття інформації у примітках про вплив законодавства для уникнення подвійного оподаткування
		4. НСБО 3 не містить прикладів, які представлені в тексті МСБО 12
		5. Розкриття інформації про відкладені активи та зобов'язання проводиться у Звіті про прибутки та збитки. Відповідно до МСБО 12 відкладені активи та зобов'язання відображаються як у Звіті про прибутки та збитки, та і в Звіті про фінансовий стан у складі капіталу
НСБО 4 «Відкладений податок на прибуток»	МСБО 12 «Податки на прибуток»	НСБО 4 полягає у застосуванні моделі розрахунку відкладених податкових активів (зобов'язань) з точки зору фінансового результату (порівняння доходів і витрат для цілей бухгалтерського обліку та оподаткування). В МСБО 12 врегульовано інший порядок та модель розрахунку відкладених податкових активів (зобов'язань) (різниця між податковою базою активу (зобов'язань) і його балансовою вартістю
		НСБО 4 дозволяє згортати поточні податкові активи та поточні податкові зобов'язання. В МСБО 12 таке зростання можливо лише коли: а) суб'єкт господарювання має юридично забезпечене право згортати визнані суми; та б) суб'єкт господарювання має намір погасити зобов'язання на нетто-основі або продати актив і одночасно погасити зобов'язання

Джерело: розробка автора

- детальний опис застосування на практиці вимог міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та звітності в частині методичних положень з обліку поточного та відстроченого податку на прибуток;
- приклади розрахунку постійних й тимчасових різниць, які оподатковуються або підлягають вирахуванню під час визначення облікового податку на прибуток;
- порядок застосування вимог міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та звітності у випадку виникнення нетипових операцій;
- єдині вимоги до розкриття інформації про податок на прибуток у фінансовій звітності та примітках до неї з урахуванням МСБО та МСФЗ.

Затвердження зазначеного нормативного документу сприятиме спрощенню та однозначному розумінню порядку ведення бухгалтерського обліку операцій з нарахування та сплати податку на прибуток, розкриття інформації у звітності, що створить передумови для порівнянності показників звітності підприємств різних галузей діяльності.

Регулювання особливостей бухгалтерського обліку податку на прибуток на рівні підприємства здійснюється шляхом опису зазначених питань в засновницьких документах та обліковій політиці підприємства. У статуті підприємства визначаються напрями розподілу та використання прибутку підприємства, що впливає на порядок оподаткування податком на прибуток зазначених операцій. Крім того, в статуті прописуються особливості діяльності підприємства, які впливають на вибір форми оподаткування підприємства та ведення бухгалтерського обліку податків.

Облікова політика підприємства, в тому числі складена для цілей ведення обліку і складання звітності за МСФЗ, виступає внутрішнім регулятивним документом, від рівня та детальності розробки якого залежить прозорість та якість обліку. Метою розробки облікової політики є визначення і застосування єдиних принципів відображення господарських операцій в бухгалтерському обліку та у фінансовій звітності суб'єкта господарювання з урахуванням вимог та положень МСФЗ та МСБО. В обліковій політиці підприємства, складеній для цілей ведення обліку і складання звітності за МСФЗ щодо обліку податку на прибуток слід передбачити наступні положення:

- оцінка поточних податкових зобов'язань (активів);
- з урахуванням, якої нормативної бази здійснюється розрахунок і сплата поточних зобов'язань з податку на прибуток;
- метод розрахунку відстрочених податкових активів (зобов'язань);
- оцінка відстрочених податкових зобов'язань (активів);
- порядок розкриття інформації про поточні та відстрочені податки на прибуток у фінансовій звітності та примітках.

Облікова політика виступає об'єктом контролю за правильністю обчислення податку на прибуток, і одночасно інструментом моделювання розміру податку на прибуток. Реформування національної системи бухгалтерського обліку податку на прибуток з урахуванням вимог міжнародних стандартів для покращення інвестиційного клімату і бізнес-середовища в Україні, повинно здійснюватися з урахуванням позитивного міжнародного досвіду та національних особливостей.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Євроінтеграційні процеси значно впливають на тенденції та вектори реформування бухгалтерського обліку в Україні в напрямі впровадження міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Вивчення стану нормативно-правового регулювання бухгалтерського обліку податку на прибуток, дозволило виокремити відповідні рівні регулювання (міжнародний, національний, рівень підприємства). Доведено, що нагальним питанням удосконалення механізму ведення бухгалтерського обліку згідно з вимогами МСБО та МСФЗ є формування на рівні країни відповідного нормативно-методичного забезпечення. На основі вивчення позитивного досвіду імплементації МСБО та МСФЗ в Азербайджанській Республіці, запропоновані пропозиції з удосконалення регламентації бухгалтерського обліку податку на прибуток шляхом розробки та затвердження Інструкції з бухгалтерського обліку податку на прибуток відповідно до вимог МСБО та МСФЗ. Використання запропонованого нормативного документу забезпечить формування тотожних та єдиних вимог формування інформації в системі бухгалтерського обліку та фінансової звітності щодо податку на прибуток.

Література

1. Маліновська К. О. Механізм обчислення податку на прибуток в контексті врахування податкових різниць // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». 2013. Вип. 24. С. 281–285.

2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 (МСБО 1) «Подання фінансової звітності». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_013#n2
3. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 12 (МСБО 12) «Податки на прибуток». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_012
4. Міжнародний стандарт фінансової звітності для малих та середніх підприємств (МСФЗ для МСП). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_063#n1990
5. Налоговый кодекс Азербайджанской Республики от 11 июля 2000 г. № – 905-IQ. URL: http://www.taxes.gov.az/modul.php?name=qanun&cat=3&lang=_rus
6. О бухгалтерском учете: Закон Азербайджанской Республики от 29 июня 2004 г. № 716-III. URL: http://base.spinform.ru/show_doc.fwx?rgn=7433
7. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
8. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
9. Бондар М. І., Бабіч В. В. Облік податкових різниць згідно з Податковим кодексом України // Фінанси України. 2011. № 3. С. 72–80.
10. Кучер С. В. Податки на прибуток як об'єкт соціально-економічних взаємовідносин «держава–підприємство» // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. 2014. Вип. 3. С. 201–211.
11. Лебедзевич Я. В. Вплив макроекономічних факторів на стан адміністрування податків // Вісник Житомирського державного технологічного університету. 2015. № 4. С. 166–175.
12. Ямборко Г. Проблеми взаємоузгодженості бухгалтерського обліку та податкових розрахунків // Бухгалтерський облік і аудит. 2006. № 5. С. 19–26.

References

1. Malinovska K. O. (2013). Mekhanizm obchyslennia podatku na prybutok v konteksti vrakhuvannia podatkovykh riznyts [The mechanism for calculating income tax in the context of taking into account tax differences]. Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia». Serii «Ekonomika». Vol. 24. Pp. 281–285 [In Ukrainian].
2. Mizhnarodnyi standart bukhhalterskoho obliku 1 «Podannia finansovoi zvitnosti» [IAS1 Presentation of Financial Statements]. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_013#n2 [In Ukrainian].
3. Mizhnarodnyi standart bukhhalterskoho obliku 12 «Podatky na prybutok» [IAS12 Income Taxes]. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_012 [In Ukrainian].
4. Mizhnarodnyi standart finansovoi zvitnosti dlia malykh ta serednykh pidpriemstv [International Standard for Financial Reporting for Small and Medium-Sized Enterprises]. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_063#n1990 [In Ukrainian].
5. Nalohovyi kodeks Azerbaidzhanskoï Respubliki [Tax Code of the Republic of Azerbaijan] from 11 yuliia 2000. No 905-IQ. Retrieved from: http://base.spinform.ru/show_doc.fwx?rgn=7433 [In Russian].
6. Law of Republic of Azerbaijan «About accounting» from 2004 г. № 716-III. Retrieved from: http://base.spinform.ru/show_doc.fwx?rgn=7433 [In Russian].
7. Podatkovi kodeks Ukrainy [Tax Code of Ukraine] from 02.12.2010. No 755-VI. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> [In Ukrainian].
8. Law of Ukraine «Accounting and financial reporting in Ukraine» from 16.07.99 No 996 — XI. Retrieved from: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14> [in Ukrainian].
9. Bondar M. I., Babich V. V. (2011). Oblik podatkovykh riznyts zghidno z Podatkovym kodeksom Ukrainy [Accounting for tax differences in accordance with the Tax Code of Ukraine]. Finansy Ukrainy. Vol. 3. Pp. 72–80 [in Ukrainian].
10. Kucher S. V. (2014). Podatky na prybutok yak obiekt sotsialno-ekonomichnykh vzaiemovidnosyn «derzhava–pidpriemstvo» [Income taxes as an object of socio-economic relations «state-enterprise»]. Problemy teorii ta metodolohii bukhhalterskoho obliku, kontroliu i analizu. Vol. 3. Pp. 201–211 [in Ukrainian].
11. Lebedzevych Ya. V. (2015). Vplyv makroekonomichnykh faktoriv na stan administruvannia podatkiv [The influence of macroeconomic factors on the state of administration of taxes]. Visnyk Zhytomirskoho derzhavnogo tekhnolohichnoho universytetu. Vol 4. Pp. 166–175 [in Ukrainian].
12. Yamborko H. (2006). Problemy vzaiemouzgodzhenosti bukhhalterskoho obliku ta podatkovykh rozrakhunkiv [Problems of interconnectivity of accounting and tax calculations]. Bukhhalterskyi oblik i audyt. Vol. 5. Pp. 19–26.